

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

Державного податкового університету,
від 25.08.2022, протокол № 2

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказ Державного податкового
університету

від 31.08.2022 № 782

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДИСТАНЦІЙНУ ТА ЗМІШАНУ ФОРМИ НАВЧАННЯ
В ДЕРЖАВНОМУ ПОДАТКОВОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

Розглянуто і схвалено

Науково-методичною радою

Державного податкового університету
від 18.08.2022 № 7

Ірпінь 2022

1. Загальні положення

1.1. Положення про дистанційну та змішану форми навчання (далі – Положення) в Держаному податковому університеті (надалі – Університет) визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання. Підставою до розроблення цього документу є Положення про дистанційне навчання, яке затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466 (zareєстроване в Міністерстві юстиції України 30.04.2013 р. за № 703/23235).

1.2. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуальний процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників (здобувачів вищої освіти, викладачів, обслуговуючого персоналу) освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.3. Мета положення – унормування дій учасників освітнього процесу з використанням технологій дистанційного та змішаного навчання в Університеті.

1.4. Дистанційне та змішане навчання в Університеті реалізується через Центр, що відповідальний за дистанційне навчання (далі – Центр). Центр є структурним підрозділом Університету з нормативно-правовою базою, організаційно оформленою структурою, кадровим і матеріально-технічним забезпеченням.

1.5. У Положенні терміни і поняття вживаються у такому значенні:

1.5.1. Дистанційна форма навчання – форма організації освітнього процесу в Університеті, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний ступінь вищої освіти.

1.5.2. Змішане навчання – це інноваційна освітня методика, що передбачає взаємодію суб'єктів освітнього процесу, засновану на поєднанні різних стратегій та технологій традиційного й електронного навчання (e-learning), що передбачає кращу результативність, в тому числі за рахунок доступності, прозорості, гнучкості, врахування індивідуальних освітніх потреб здобувачів, впровадження елементів контролю здобувачами вищої освіти власної навчальної діяльності.

1.5.3. Психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – це система засобів, прийомів, кроків, послідовне виконання яких забезпечує гарантовану якість навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

1.5.4. Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальної програми (дисципліни), а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів телекомунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету.

1.5.5. Веб-середовище дистанційного навчання – це системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання, управління дистанційним навчанням.

1.5.6. Веб-ресурси дисциплін – це систематизоване повне зібрання інформації і засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних програм (дисциплін), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) і може бути переглянутим через веб-браузер.

1.5.7. Система управління веб-ресурсами навчальних програм (дисциплін) – це програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу користувачів (викладачів, адміністраторів, методистів, слухачів, розробників веб-ресурсів) до захищених веб-ресурсів.

1.5.8. Система управління дистанційним навчанням – це програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу та контролю за якістю навчання через Інтернет (локальну мережу).

1.5.9. Асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо.

1.5.10. Синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо).

2. Особливості організації освітнього процесу за дистанційною формою навчання

2.1. Дистанційне навчання реалізується шляхом застосування дистанційної, як окремої форми навчання.

2.2. Використання технологій дистанційного навчання для забезпечення здобуття вищої освіти за денною та заочною формами ухвалюється Вченою радою Університету.

2.3. Підготовка здобувачів вищої освіти за дистанційною формою навчання проводиться за акредитованими освітніми програмами – у межах ліцензованого обсягу заочної форми за рішенням Вченої ради Університету.

2.4. Освітній процес за дистанційним навчанням здійснюється у таких формах: навчальні заняття, практична підготовка, самостійна робота (основна форма), контрольні заходи.

2.4.1. Навчальні заняття (лекція, семінарські, практичні, лабораторні заняття – проводяться зі здобувачами вищої освіти дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

2.4.2. Практична підготовка здобувачів вищої освіти відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається програмою практики.

2.4.3. Контрольні заходи з навчальних дисциплін, які передбачені навчальним планом, здійснюються дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій за умови забезпечення аутентифікації здобувачів вищої освіти. Результати поточного та семестрового контролю зберігаються в електронному вигляді та дублюються на паперових носіях.

2.4.4. Атестація здобувачів проводиться на базі Університету або дистанційно із використанням технологій, що забезпечують аудіо- та відеозв'язок віддалених користувачів (у разі неможливості присутності здобувача вищої освіти за поважною причиною).

2.5. Тривалість навчання для здобуття певного освітнього рівня (бакалаврського, магістерського) визначається стандартами вищої освіти і може змінюватися з урахуванням попереднього рівня, який було отримано попередньо здобувачем.

2.6. Організація освітнього процесу здійснюється: факультетами, навчально-науковими інститутами (далі – ННІ), кафедрами, Центром.

2.7. Факультети та ННІ здійснюють організаційну та контрольну функції у разі впровадження дистанційного навчання за відповідними освітніми програмами; координують діяльність науково-педагогічних працівників, залучених до дистанційного навчання, із Центром.

2.8. Кафедри здійснюють:

розробку електронних навчально-методичних матеріалів для дистанційних курсів, а також упровадження цих курсів за визначеними спеціальностями;

планування підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників, залучених до роботи з технологіями дистанційного навчання;

упровадження технологій дистанційного навчання в процесі підготовки фахівців відповідних освітніх рівнів та форм навчання;

призначення викладачів, які створюють та супроводжують дистанційні курси;

забезпечення викладання дистанційних курсів відповідних спеціальностей;

рекомендацію дистанційних курсів до експертизи й отримання внутрішнього сертифіката;

розробку робочих програм до дисциплін із застосуванням технологій дистанційного навчання.

2.9. Центр здійснює:

технічний, технологічний та інформаційно- методичний супровід дистанційного навчання в Університеті із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;

методичну, технічну та технологічну підтримку дистанційних курсів, проведення онлайн/офлайн занять, забезпечує вдосконалення програмно-технічного забезпечення системи дистанційного навчання;

консультує авторів з питань розміщення дистанційних курсів на платформі дистанційного навчання та здійснює технічний супровід контроль за функціонуванням платформи дистанційного навчання Університету;

адмініструє навчальне веб-середовище дистанційного навчання, впроваджує засоби статистики використання сервісів дистанційного навчання для її наступного аналізу;

надає рекомендації керівництву Університету щодо необхідного матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу за дистанційною формою навчання, а також розвитку дистанційної форми навчання в Університеті.

2.10. Процес дистанційного та змішаного навчання відбувається за дистанційними курсами навчальних дисциплін (веб-ресурсами) – інформаційними продуктами, які пройшли експертизу Науково-методичної ради Університету.

2.11. Сайт дистанційного навчання Університету забезпечує доступ до матеріалів дистанційних курсів та містить необхідну інформацію щодо організації дистанційного навчання для здобувачів вищої освіти та викладачів.

2.12. Освітній процес із використанням дистанційних технологій навчання ґрунтується на проведенні дистанційних навчальних занять у синхронному або асинхронному режимах.

2.13. В Університеті при організації освітнього процесу за будь-якою формою навчання технології дистанційного навчання можуть використовуватися для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при проведенні навчальних занять.

2.14. Вимоги до веб-ресурсів, порядок їх створення, оновлення, використання захисту і зберігання розробляє структурний підрозділ, що є відповідальним за впровадження інноваційних освітніх технологій та технічний супровід дистанційного навчання в Університеті.

2.15. Веб-ресурси, що використовуються в Університеті для забезпечення освітнього процесу за дистанційною формою навчання, мають проходити процедуру експертизи. Експертиза веб-ресурсів здійснюється відповідно до Положення про сертифікацію навчальних дистанційних курсів Державного податкового університету. Результати експертизи веб-ресурсів розглядаються на засіданні Науково-методичної ради Університету, яка надає рекомендації щодо їх впровадження і використання.

3. Забезпечення дистанційного навчання

3.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного курсу включає: методичні матеріали (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання технологій дистанційного навчання; критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання; змістове, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) дисциплін.

3.2. Кадрове забезпечення.

Реалізацію навчання за дистанційною формою забезпечують такі категорії професіоналів та фахівців:

науково-педагогічні працівники, які виконують функції викладачів, консультантів, кураторів навчальних груп, авторів дидактичного та методичного наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів);

методисти, які беруть участь в організації освітнього процесу, взаємодії між викладачами та здобувачами (слухачами) в синхронному та асинхронному режимах, надають методичну допомогу при розробленні веб-ресурсів дисципліни;

адміністративно-керівний склад, який виконує функції керівників підрозділів та (або) керівників окремих напрямів і видів забезпечення дистанційного навчання;

інженерно-технічний склад – фахівці з інформаційно-комунікаційних технологій, які виконують функції програмістів, веб-дизайнерів, системних адміністраторів;

допоміжний персонал.

3.2. Первинним елементом методичного забезпечення дистанційного навчання є веб-ресурс.

3.3. В освітньому процесі в Університеті можуть використовуватись такі види веб-ресурсів, як елементів дистанційних технологій навчання:

методичних рекомендацій для здобувачів щодо сценарію навчання, використання веб-ресурсів, послідовності виконання завдань, особливостей тестування у реальному режимі часу тощо;

документів планування освітнього процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);

електронних бібліотек;

відео- та аудіо-записів лекцій, семінарів (дискусій);

мультимедійних лекційних матеріалів, побудованих за модульним принципом;

термінологічного словника;

практичних завдань із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

віртуальних лабораторних робіт із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

віртуальних тренажерів із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

пакетів тестових завдань для:

- самоконтролю;

- тестування із автоматизованою перевіркою результатів;

- тестування із перевіркою викладачем;

- бібліографії;

- дистанційного курсу, який об'єднує названі вище веб-ресурси навчальної програми єдиним педагогічним сценарієм.

3.4. Веб-ресурси дисципліни створюються, накопичуються, зберігаються і передаються у текстовому, графічному, аудіо- та відео-форматі.

3.5. Веб-ресурси, відповідно до педагогічного сценарію викладача, можуть об'єднуватись у дистанційні курси за умови відповідності вимогам, встановленим Положенням про сертифікацію навчальних дистанційних курсів Державного податкового університету або використовуватись як окремі елементи освітнього процесу, відповідно до робочої програми навчальної дисципліни та/або розпорядження керівництва факультету/ІНІ Університету. Використання веб-ресурсів, як елементів освітнього процесу, відповідно до робочої програми навчальної дисципліни погоджується з гарантом освітньої програми.

3.6. Для забезпечення навчання здобувачів вищої освіти за дистанційною формою Університет може створювати власні веб-ресурси або використовувати веб-ресурси сторонніх розробників (юридичних або фізичних осіб) на договірній основі.

3.7. Вимоги до веб-ресурсів, порядок їх створення, оновлення, використання захисту і зберігання розробляє Центр.

3.8. Доступ до веб-ресурсів навчальної програми має бути авторизованим, що передбачає процедуру автентифікації користувачів і їх авторизацію. Рівні доступу до веб-ресурсів визначаються ролями користувачів в освітньому процесі (здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, адміністративно-управлінський, інженерно-технічний, допоміжний персонал).

3.9. Авторизований доступ до веб-ресурсів здійснюється за допомогою стандартного Інтернет-браузера, при цьому веб-ресурси мають бути доступними як через локальну мережу Університету, так і через Інтернет.

Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання:

апаратні засоби (мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, персональні комп'ютери, обладнання для відеоконференцзв'язку тощо) мають забезпечувати розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом і всі види взаємодії між викладачами та здобувачами у синхронному (on-line) і асинхронному (off-line) режимах;

телекомунікаційне забезпечення має бути достатнім для організації освітнього процесу за всіма видами освітньої діяльності з безперебійним цілодобовим доступом до веб-ресурсів; кількість і пропускна здатність телекомунікаційних каналів мають забезпечувати доступ усім здобувачам вищої освіти (гранична чисельність здобувачів вищої освіти визначається ліцензійним обсягом заочної форми навчання за відповідними спеціальностями) до веб-ресурсів і веб-сервісів, необхідних для реалізації освітнього процесу у синхронному та асинхронному режимах.

3.10. Навчання здобувачів вищої освіти у рамках дистанційної освіти здійснюється за рахунок коштів:

замовника освітніх послуг (фізичної або юридичної особи) як на території України, так і за її межами;

грантів національних та міжнародних організацій;

добровільних внесків і пожертвувань;

інших надходжень, що не заборонені чинним законодавством.

3.11. Фінансові відносини між Університетом та іншими установами, організаціями, підприємствами, які є замовниками освітніх послуг за програмами післядипломної освіти для свого персоналу, здійснюються відповідно до двосторонніх або багатосторонніх договорів.

4. Учасники освітнього процесу дистанційної та змішаної форм навчання

4.1. Учасниками освітнього процесу, що відбувається за дистанційною та змішаною формами навчання, є:

науково-педагогічні та педагогічні працівники (викладачі, методисти, далі за текстом – викладачі) кафедр (навчальних підрозділів), що забезпечують освітній процес;

інженерно-технічний та допоміжний персонал (системні адміністратори, програмісти та інші фахівці з інформаційних технологій, адміністратори

дистанційного навчання, інженерно-технічні працівники, методисти, лаборанти тощо (далі – персонал);

особи, які навчаються (здобувачі вищої освіти, учні, слухачі курсів (далі – здобувачі)): громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які знаходяться на території України на законних підставах, або за її межами, в тому числі – відповідно до міжнародних угод.

Умови прийому на навчання за дистанційною формою визначаються Міністерством освіти і науки України.

4.2. Відносини між учасниками освітнього процесу за дистанційною формою навчання регулюються відповідними договорами.

4.3. Викладачі, які забезпечують освітній процес за дистанційною формою, повинні мати необхідний кваліфікаційний рівень із технологій дистанційного навчання та відповідні документи, що це підтверджують.

4.4. Штатна чисельність працівників кафедри, які забезпечують освітній процес, обсяг часу, що відведений викладачам для проведення навчальних занять кожного виду, визначаються відповідними нормативами, що затверджуються ректором Університету.

4.5. Робочий час педагогічних та науково-педагогічних працівників, які забезпечують дистанційне та змішане навчання, для виконання навчальних, методичних, наукових, організаційних та інших робіт не повинен перевищувати річний робочий час, що визначений Кодексом законів України про працю. Облік навчальної та методичної роботи, яку виконують науково-педагогічні (педагогічні) працівники при організації освітнього процесу за дистанційною та змішаною формами навчання, здійснюється відповідно до чинних норм, розроблених МОН України.

4.6. Термін навчання за дистанційною формою визначається державними стандартами освіти та індивідуальними навчальними планами, які розробляються здобувачами за допомогою науково-педагогічних працівників відповідних кафедр з урахуванням реальних можливостей виконання навчальних, навчально-виробничих та освітньо-професійних програм у певні строки.

4.7. Прийом на дистанційне навчання здійснюється згідно з Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти до Державного податкового університету у відповідному році.

4.8. Додатковими вимогами до здобувачів, які навчаються за дистанційною формою навчання, є: наявність постійного доступу до Інтернет та веб-серверів, які забезпечують участь в освітньому процесі в синхронному і асинхронному режимах; уміння користуватися сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями на рівні, що забезпечує ефективність навчання з використанням технологій дистанційного навчання.

4.9. Опрацьовуючи дистанційні курси, здобувач сам визначає місце, час та темп роботи.

4.8.1. Календарний план вивчення дисципліни, в якому визначено перелік навчальних доручень і рекомендовані терміни їх виконання, надається здобувачу як орієнтир для розроблення індивідуального плану.

4.8.2. Усі види освітньої діяльності здійснюються шляхом педагогічного спілкування науково-педагогічного працівника (або тьютора) зі здобувачами з використанням електронних засобів зв'язку або прямого контакту в Університеті (з ініціативи здобувача); самостійної роботи здобувача із засобами навчання.

4.8.3. Випускникам Університету, які успішно закінчили повний курс навчання за дистанційною формою і пройшли державну атестацію, видаються документи державного зразка про освіту.

4.8.4. Штатна чисельність працівників, які забезпечують освітній процес, обсяг часу, що відведений викладачам для проведення навчальних занять кожного виду, визначаються відповідними нормативами.

4.8.5. Викладачі, відповідно до своїх посадових обов'язків, забезпечують: розроблення документів планування освітнього процесу; розроблення і своєчасне оновлення змістового, дидактичного та методичного наповнення веб-ресурсів навчальної програми;

реалізацію навчальних заходів, передбачених навчальною програмою, включаючи консультації, семінари, дискусії, лекції тощо, як у синхронному, так і асинхронному режимах з використанням графічного, аудіо- та відео-форматів;

індивідуалізацію освітнього процесу шляхом вчасної адаптації педагогічного сценарію та підвищення мотивації здобувача;

проведення контрольних заходів;

консультування здобувачів під час навчання, підготовки індивідуальних завдань та випускових робіт;

своєчасну та якісну методичну допомогу здобувачам;

безперервний зворотній зв'язок із здобувачами.

4.8.10. Викладачі мають право забезпечувати освітній процес за технологіями дистанційного навчання, перебуваючи у будь-якому місці України або за її межами, у разі наявності якісного телекомунікаційного зв'язку.

4.8.11. Адміністративно-управлінський персонал здійснює координування дій усіх структурних підрозділів, які забезпечують освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання щодо якісного, своєчасного надання освітніх послуг; моніторинг якості організації освітнього процесу за дистанційною формою та результатів навчання здобувачів; контроль за рівнем нормативно-правового, організаційного, науково-методичного, кадрового, системотехнічного та фінансового забезпечення дистанційного навчання.

4.8.12. Інженерно-технічний персонал здійснює:

безперебійне функціонування апаратних засобів, телекомунікаційного і програмного забезпечення;

розроблення і оновлення веб-ресурсів у програмному забезпеченні платформи дистанційного навчання;

розроблення додаткових елементів програмного забезпечення;

підтримку високої якості інформаційно-комунікаційної складової веб-ресурсів освітніх програм, цілодобовий доступ до всіх веб-ресурсів та відповідних веб-серверів;

своєчасне надання учасникам освітнього процесу доступу до веб-серверів, що забезпечують проведення навчальних занять у синхронному режимі;

консультування всіх учасників освітнього процесу щодо використання автоматизованої системи управління;

здійснення заходів щодо збереження і надійного захисту всіх інформаційних ресурсів;

інші заходи, яких вимагає постійна технологічна підтримка дистанційного навчання.

4.8.13. Допоміжний персонал забезпечує:

ведення документації, необхідної для нормативно-правового та організаційного забезпечення дистанційного навчання в Університеті;

своєчасну взаємодію між здобувачами та науково-педагогічними працівниками;

ведення листування зі здобувачами та надання їм організаційної допомоги;

контроль за виконанням здобувачами графіку освітнього процесу;

участь у наборі здобувачів, проведенні маркетингових досліджень та PR-заходів.

5. Порядок організації змішаного навчання

5.1. Основні засади змішаного навчання.

5.1.1. Змішане навчання при вивченні окремих або всіх дисциплін здобувачами денної, заочної, дистанційної форм навчання – передбачає досягнення результатів навчання за дисциплінами, передбаченими освітньою програмою та деталізовані в робочій програмі навчальної дисципліни. Реалізується під керівництвом викладача в умовах, коли навчальна діяльність студентів поєднує безпосереднє спілкування в аудиторії з частковим або повним вивченням дисципліни за допомогою електронної платформи MOODLE та інших електронних ресурсів, самостійним опрацюванням матеріалів, зокрема, в опосередкованому віртуальному онлайн-середовищі (індивідуальна або групова робота, в аудиторії чи дистанційно в тому числі з онлайн-підтримкою викладача). При цьому застосування електронного навчання не замінює повністю аудиторних занять з викладачем, а тільки розширює їх можливості шляхом упровадження сучасних засобів та технологій.

5.1.2. Змішана форма навчання застосовується в освітньому процесі денної та заочної форми навчання. Освітній процес при змішаному навчанні ґрунтується на проведенні дистанційних навчальних занять у синхронному або асинхронному режимах.

5.1.3. Складові забезпечення змішаного навчання за навчальною дисципліною, відповідно до складових освітньої діяльності:

методична модель, що передбачає спільне застосування навчальної діяльності;

навчально-методичне забезпечення дисципліни, доступне за веб-посиланням;

віртуальне середовище для доступу до контенту та для взаємодії суб'єктів освітнього процесу;

відповідне обладнання, аудиторії.

Для навчально-методичного забезпечення змішаного навчання при викладанні дисциплін рекомендувати до використання:

наявні сертифіковані дистанційні курси;
 масові онлайн-курси;
 навчально-методичне забезпечення, що розміщене у відкритому або авторизованому доступі всім учасникам освітнього процесу;
 репозитарій наукових текстів Наукової бібліотеки Університету;
 матеріали відкритих освітніх ресурсів.

5.1.4. Основними елементами змішаного навчання є:

5.1.4.1. живі події – передбачає частину звичної роботи “в аудиторії” з викладачами та здобувачами вищої освіти. Залежно від системи змішаного навчання у конкретному випадку кількість та тип офлайн-активності будуть різними. Проте, вона – необхідна як частина освітнього процесу;

5.1.4.2. онлайн-контент (самостійне навчання). Під час такого типу роботи здобувач вищої освіти самостійно опрацьовує матеріали у зручному для нього (неї) темпі та місці. Важливо, щоб викладачі надавали повні та зрозумілі інструкції щодо тієї роботи яку необхідно самостійно зробити;

5.1.4.3. співпраця. Послугує два ключових елементи: робота з іншими здобувачами вищої освіти і робота з викладачами. Завдяки роботі з іншими здобувачами вищої освіти формуються нові рішення, досвід та знання. Важливо, що подібна співпраця може відбуватися як в аудиторії під час виконання групових завдань, так і через електронну пошту чи на платформі дистанційного навчання;

5.1.4.4. оцінка. Здобувачі вищої освіти можуть стежити за своїм прогресом, а викладачі натомість – оцінювати їхні знання та корегувати процес навчання через індивідуальне інструктування. Здобувачам вищої освіти надаються пояснення щодо проходження певного курсу. Така модель повинна бути створена для конкретного типу навчання та курсу. Щоб зрозуміти, як здобувачі вищої освіти сприймають матеріал та як покращити цей процес, викладачі можуть використовувати і тестування;

5.1.4.5. додаткові матеріали. Вони можуть охоплювати роздруковані матеріали, схеми, корисні ресурси тощо.

5.2. Організаційні засади системи змішаного навчання.

5.2.1. Змішане навчання в Університеті координується:

організаційні, методичні питання – через Навчально-науковий центр, який відповідальний за менеджмент та якість освітнього процесу;

технічні, технологічні питання та інформаційна підтримка – через структурний підрозділ, який відповідає за впровадження інноваційних освітніх технологій та технічний супровід дистанційного навчання.

Перелік забезпечення навчальних дисциплін електронними ресурсами для здійснення форми змішаного навчання, визначає Університет.

Перелік дисциплін, за якими не допускається змішане навчання, визначаються Університетом.

5.2.2. Особливості організації освітнього процесу за змішаною формою навчання.

Основними видами навчальних занять при змішаному навчанні в Університеті є:

самостійне вивчення навчального матеріалу;

лекція;
консультація;
семінарське заняття;
практичне заняття;
лабораторне заняття.

Вимоги щодо самостійного вивчення навчального матеріалу конкретної дисципліни визначаються навчальною програмою дисципліни, методичними вказівками, інструкціями і завданнями, що містяться у курсі.

Лекція – один із видів навчального заняття у змішаному навчанні, на якому здобувачі отримують аудіовізуальну інформацію лекційного матеріалу через засоби телекомунікаційного зв'язку як у синхронному режимі, коли здобувачі можуть отримувати інформацію від лектора і ставити йому запитання у реальному вимірі часу, так і в асинхронному, коли здобувачі отримують аудіовізуальний запис лекційного матеріалу.

Консультація – це елемент освітнього процесу за яким здобувачі отримують відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Семінарське заняття – це навчальне заняття, під час якого в очному та синхронному форматі відбувається обговорення вивченої теми, до якого здобувачі готують тези виступів на підставі виконаних завдань.

Практичне заняття – це навчальне заняття, під час якого в очному, синхронному та асинхронному форматі відбувається детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формуються вміння і навички їхнього практичного застосування шляхом індивідуального виконання ними завдань, що сформульовані у дистанційному курсі.

Лабораторне заняття – форма навчального заняття, яке передбачає, що здобувачі особисто проводять натурні або імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень конкретної навчальної дисципліни, набувають практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, вимірювальною апаратурою, обчислювальною технікою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

Лабораторні заняття залежно від спеціальності, рівня матеріально-технічної оснащеності реальних лабораторій, можливостей створення і використання віртуальних лабораторій мають провадитись очно. Інші режими виконання лабораторних робіт регламентуються нормативними документами Університету.

Виконання проєктних завдань у змішаному навчанні передбачає розроблення курсових та кваліфікаційних робіт (проєктів), які виконуються здобувачами самостійно з наданням можливості консультування з керівниками робіт через електронну пошту, підсистему комунікацій або очно.

Роботи оформлюються здобувачами на паперовому носії та в електронному вигляді, надсилаються до Університету поштою і електронною поштою або подаються особисто та розглядаються у встановленому порядку.

Захист робіт відбувається очно (а у разі створення правових і

організаційних умов та інформаційно-технологічних засобів, що забезпечують гарантований рівень ідентифікації здобувачів – дистанційно) перед відповідними комісіями за участю керівника роботи. Електронний варіант таких робіт зберігається на переносному носії разом з паперовими варіантами.

5.2.3. Особливості інформальної освіти за змішаною формою навчання.

При прийнятті рішення щодо надання дозволу на вивчення відкритих онлайн курсів (інформальна освіта) рекомендувати враховувати наступні критерії:

наявність опису курсу, що містить наступну інформацію: назва, мета/завдання курсу; заплановані результати навчання та трудомісткість опанування курсу (у кредитах ЄКТС та/або годинах); список тем (розділів) курсу; опис процедур оцінювання результатів навчання та критерії отримання документу про успішне опанування курсу;

відповідність трудомісткості та результатів навчання масового відкритого он-лайн курсу запланованим за навчальною дисципліною, у разі якщо остання входить до обов'язкової частини освітньої програми;

відповідність трудомісткості он-лайн курсу запланованим за вибірковою частиною освітньої програми;

наявність навчально-методичних матеріалів, необхідних для досягнення всіх запланованих у рамках курсу видів робіт та досягнення всіх запланованих результатів навчання;

забезпечення ідентифікації особи при проведенні заходів, пов'язаних з оцінкою засвоєння результатів навчання;

наявність документу (сертифікату), що підтверджує успішне завершення навчання та дозволяє однозначно ідентифікувати особу, що навчалась, а також рівень засвоєння результатів навчання (критерії оцінок, навчальний план або інші дані можуть бути описані в інформації про курс, або безпосередньо в сертифікаті або його електронній версії).

6. Особливості оцінювання знань здобувачів вищої освіти в умовах змішаного навчання

6.1. Перелік видів навчальної діяльності здобувачів при змішаній формі навчання визначений у Додатку 1.

6.2. Діяльність здобувача може бути оцінена або в аудиторії за визначеними в робочій програмі навчальної дисципліни критеріями, або за допомогою додатку до робочої програми навчальної дисципліни, наведеного в Додатку 2.

6.3. Контрольні заходи у здобувачів змішаної форми навчання передбачають поточний та підсумковий контроль.

Однією з основних форм поточного контролю при змішаному навчанні є тестування. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних, семінарських занять, а також під час самостійної роботи здобувачів у двох режимах: автоматизовано та безпосередньо викладачу.

Результати поточного та семестрового контролю (екзаменів та диференційованих заліків) оцінюються у порядку, що визначається Положенням про оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Державному податковому

університеті.

Результати семестрового контролю зберігаються в електронному вигляді та дублюються на паперових носіях у встановленому порядку.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти при змішаному навчанні може бути здійснено автоматизовано за допомогою оцінювання на платформі MOODLE.

При змішаному навчанні бали, отримані під час семінарського (лабораторного, практичного) заняття в аудиторії сумуються з балами, отриманими за цією ж темою на платформі MOODLE.

6.4. Одним з елементів діагностики знань здобувача при змішаному навчанні є тестування. Тестування може проводитися аудиторно (використання бланків тестів, ручна перевірка) або за допомогою інтерактивних тестів, завантажених на платформу MOODLE. На виконання одного тесту (залежно від ступеня важкості завдання) відводиться 1,5-2 хв. Оцінювання тестів проводиться відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених у робочій програмі навчальної дисципліни, виокремлюючи в рамках оцінки саме відповіді на тести згідно з Додатком 1.

7. Дотримання академічної доброчесності під час дистанційного та змішаного навчання

7.1. Дотримання академічної доброчесності є необхідною вимогою для всіх учасників освітнього процесу та передбачає виконання норм законодавства України та внутрішніх нормативних документів Університету.

7.2. В умовах системи дистанційного та змішаного навчання дотримання академічної доброчесності та запобігання проявам її порушення здобувачами вищої освіти передбачає:

дотримання нормативних документів, які регулюють питання академічної доброчесності;

самостійне виконання навчальних завдань;

правильне посилення на джерела інформації;

дотримання законодавства про авторське право та суміжні права;

недопущення будь-яких проявів академічної нечесності.

7.3. В умовах системи змішаного навчання дотримання академічної доброчесності та запобігання проявам її порушення науково-педагогічними працівниками передбачає:

дотримання нормативних документів, які регулюють питання академічної доброчесності;

особистий приклад дотримання академічної доброчесності в освітній діяльності;

підтримування постійного інформаційного/зворотного зв'язку зі здобувачами щодо організації освітнього процесу, вчасне доведення до здобувача можливих змін в освітньому процесі, вибір науково-педагогічними працівниками нових методів навчання та оцінювання, поліпшення викладання для покращення освітньої діяльності;

залучення здобувачів до формування системи оцінювання;

позитивне мотивування (пояснення помилок супроводжується коментарями стосовно порад подальшого правильного виконання завдань; відзначення відмінного виконання);

урізноманітнення форм завдань, формування таких, які оцінюють результати навчання вищих рівнів, а саме: не відтворення, а застосування, аналіз, порівняння, оцінку;

використання для контрольних завдань менш відомих робіт/творів/авторів;

застосування спільного зі здобувачем оцінювання виконання завдань, взаємного рецензування робіт здобувачами;

розрахування необхідного часу для виконання завдань;

узгодження запланованих завдань у межах освітньої програми задля запобігання перевантаженості здобувачів об'ємними (зокрема, письмовими) завданнями;

практикування творчих завдань, н/д – підсумовуюче електронне портфоліо з творчих завдань одного блоку;

проведення дискусій-підсумків після періоду дистанційного навчання з конкретних тем в аудиторії;

демонстрування поваги до думки здобувачів.

7.4. Університет вживає заходів щодо:

поширення інформації з академічної доброчесності, формування компетентностей доброчесної поведінки (онлайн-семінари, онлайн-тренінги, підписання декларацій про дотримання академічної доброчесності);

– перевірки текстових робіт здобувачів на плагіат за допомогою системи UNICHECK, надання рекомендацій здобувачам щодо практики академічного письма;

надання рекомендацій науково-педагогічним працівникам стосовно впровадження в освітній діяльності новітніх освітніх технік та технологій, які унеможливають прояви академічної недоброчесності;

підтримка здобувачів та науково-педагогічних працівників (ресурсна, інформаційна, психологічна тощо).

8. Міжнародне співробітництво у сфері дистанційного навчання

8.1. Головними напрямками міжнародного співробітництва у сфері дистанційного навчання для навчальних підрозділів Університету є:

участь у проектах і програмах, що спрямовані на входження системи дистанційного навчання України у світову освітню систему з урахуванням національних інтересів і здобутків вітчизняної освіти, зокрема створення міжнародних віртуальних університетів, до складу яких входять навчальні заклади різних країн;

участь у проектах і програмах інтегрування національних телекомунікаційних мереж, що задіяні у дистанційному навчанні, у європейські та світові науково-освітні телекомунікаційні мережі;

проведення спільних наукових досліджень щодо розвитку технологій дистанційного навчання;

участь у розробленні міжнародних стандартів на технології дистанційного навчання;

надання послуг, пов'язаних із здобуттям освіти за технологіями дистанційного навчання, іноземним громадянам;

відрядження за кордон педагогічних, науково-педагогічних працівників та інших фахівців з метою підвищення кваліфікації з дистанційного навчання відповідно до міжнародних договорів України, а також прямих договорів навчальних закладів з іноземними партнерами.

8.2. Підрозділи Університету мають право здійснювати міжнародне співробітництво у сфері дистанційного навчання, укладати відповідні договори, встановлювати прямі зв'язки з навчальними закладами іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо відповідно до чинного законодавства.

9. Порядок затвердження та внесення змін до цього Положення

9.1. Це Положення затверджується Вченою радою Університету і вводитьсь в дію наказом Університету.

9.2. Зміни та/або доповнення до цього Положення вносяться в порядку, встановленому для його прийняття.

9.3. У разі внесення змін до нормативних актів, що регулюють відносини, визначені в цьому Положенні, застосуванню підлягають норми законодавства України до моменту внесення відповідних змін до цього Положення.

Директор ННЦМЯОП

О. СИДОРЕНКО

Заступник директора Навчально-наукового центру менеджменту та якості освітнього процесу

І. КАЧУР

Начальник відділу інноваційних освітніх технологій ЦПОЗ(Д)Н

І. КОЖЕВНИКОВ

Заступник декана з навчально-методичної роботи факультету фінансів та цифрових технологій

Г. МЕЛЬНИЧУК

Начальник відділу заочних та дистанційних факультет-програм ЦПОЗ(Д)Н

С. ТАТЬЯНИНА

**Види навчальної діяльності здобувача вищої освіти,
що передбачені у змішаному навчанні**

№	Складова освітньої діяльності	Застосування в темах відповідно до РПНД	Оцінювання здобувача (максимальна кількість балів за вид діяльності)	Види діяльності здобувача, що проводиться на занятті
1	Прослуховування лекції в аудиторії		Не оцінюється	Прослуховування теоретичного матеріалу в аудиторії, конспектування
2	Прослуховування онлайн-лекції на платформі MOODLE		Не оцінюється	Прослуховування теоретичного матеріалу, презентації тощо, конспектування
3	Ознайомлення з лекцією у вигляді мультимедійного контенту		Не оцінюється	Самостійний перегляд відео-лекцій, відеороликів, відео-дослідів, презентацій тощо, конспектування
4	Семінарське заняття в аудиторії		Заняття в аудиторії – ___ б, Тестування за темою - ___ б. Загалом _____ б.	Участь у організованій викладачем дискусії за задалегідь оприлюдненими питаннями, доповідь, доповнення, інформаційне повідомлення тощо
5	Семінарське заняття онлайн за допомогою платформи MOODLE		Заняття - ___ б, Тестування за темою - ___ б. Загалом _____ б.	Участь у організованій викладачем дискусії за задалегідь оприлюдненими питаннями, доповідь, презентація, доповнення, інформаційне повідомлення тощо
6	Розв'язання практичних завдань в аудиторії		Заняття - ___ б, Тестування за темою - ___ б. Загалом _____ б.	Детальний розгляд окремих теоретичних положень та формування навичок їх практичного застосування, розв'язування практичних задач з викладачем та самостійно

7	Розв'язання практичних завдань за допомогою онлайн-технологій		Заняття - ___ б, Тестування за темою - _____ б. Загалом _____ б.	Детальний розгляд окремих теоретичних положень та формування навичок їх практичного застосування, розв'язування практичних задач з викладачем та самостійно Або опрацювання інтерактивних практичних завдань за допомогою віртуальних тренажерів Письмово оформлене завдання, яке прикріплене відповідно до розділу практичні роботи в дистанційному курсі
8	Виконання лабораторної роботи		Заняття - ___ б, Тестування за темою - _____ б. Загалом _____ б.	Виконання здобувачами лабораторних досліджень на реальному обладнанні під керівництвом викладача
9	Виконання віртуальної лабораторної роботи		Заняття - ___ б, Тестування за темою - _____ б. Загалом _____ б.	Виконання здобувачами лабораторних робіт за допомогою віртуальних моделей
10	Тестування в аудиторії			Контроль знань із застосуванням ручної перевірки
11	Інтерактивне тестування			Контроль знань автоматизований
12	Отримання консультації		Не оцінюється	Обговорення з викладачем проблемних навчальних питань в аудиторії
13	Отримання онлайн-консультації		Не оцінюється	Обговорення з викладачем проблемних навчальних питань через онлайн-платформи, соціальні мережі, засоби онлайн-комунікацій

РОЗГОРНУТА СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ
дисципліни _____,
що викладається із застосуванням змішаного навчання
у ___ семестрі ___ навчального року для потоку здобувачів: _____

Структура навчальної дисципліни	Загальний обсяг годин згідно робочої програми	Вид навчальної діяльності	Обсяг навчальної діяльності студента	
			години	посилання на ресурс на платформі MOODLE
Тема 1(назва)	5	Лекція онлайн	2	
		Семінарське заняття в аудиторії	2	
		Тестування на платформі MOODLE	1	
Тема 2				
Тема 3				
Тема 4				
Всього	90			